

Nemoc dvacátníků: Investice do moderní léčby tisíců pacientů se střevními záněty se státu vyplácí

15.5.2025 - | PROTEXT

„Idiopatické střevní záněty nejsou vyléčitelné, ale díky moderní terapii jsou dnes velmi dobře zvládnutelné. Pacientům dokážeme nabídnout léčbu, která minimalizuje nutnost operací, snižuje potřebu hospitalizací a umožňuje jim žít aktivní a nezávislý život,“ říká doc. MUDr. Martin Bortlík, Ph.D., primář gastroenterologického oddělení Nemocnice České Budějovice.

Od roku 2015 se v Česku více než zdvojnásobil počet inovativních léčiv dostupných v tzv. centrech vysoce specializované péče. Centrovou léčbu aktuálně podstupuje asi čtvrtina pacientů s Crohnovou chorobou a desetina pacientů s ulcerózní kolitidou. Jejich počet přitom každoročně roste – v případě ulcerózní kolitidy dokonce průměrně o 17 % ročně. *„Je třeba připomenout, že přestože počet pacientů na cílené léčbě u nás kontinuálně narůstá, v porovnání s ostatními vyspělými státy západní Evropy máme stále co dohánět,“* dodává **Martin Bortlík**.

V posledních třech letech se na trhu objevilo mnoho inovativních léčiv, díky kterým mají pacienti šanci na plnohodnotný život. Díky biosimilárním lékům a generikům se ceny moderních léčiv snižují a zvyšuje se tak jejich dostupnost pro stále větší počet pacientů.

„Díky větší dostupnosti a včasnému nasazení moderní léčby dnes mohou pacienti s idiopatickými střevními záněty vést téměř běžný život. Ještě před pár lety byly časté hospitalizace a jiná omezení častou součástí jejich života. Dnes mají pacienti díky inovacím šanci studovat, pracovat a plánovat si život. Je prokázáno, že správná léčba vede ke snížení invalidity,“ doplňuje **Mgr. Lucie Lašíková, předsedkyně pacientské organizace Pacienti IBD**.

Data Ústavu zdravotnických informací a statistiky (ÚZIS) dokazují, že investice do inovací se vyplácí. Jednotkové náklady na pacienta s Crohnovou chorobou klesly od roku 2015 o 28 %, u pacientů s ulcerózní kolitidou o 26 %. U pacientů léčených centrovou léčbou se dramaticky snížil počet hospitalizací a počet dní strávených v nemocnici. A například náklady na následnou péči u těchto pacientů jsou až 6–8x nižší než u těch, kteří inovativní léčbu nepodstupují.

„Z dat Národního zdravotnického informačního systému jasně vyplývá, že centrová léčba nejen zlepšuje zdravotní stav pacientů, ale zároveň významně snižuje ekonomickou zátěž pro zdravotní i sociální systém. Jde o modelový příklad toho, jak může moderní medicína nejen přinášet systémové úspory, ale zejména zachovat vysokou kvalitu života nemocných,“ vysvětluje **prof. RNDr. Ladislav Dušek, Ph.D., ředitel Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR**.

Přínosy centrové léčby potvrzuje také **Mgr. David Kolář, výkonný ředitel Asociace inovativního farmaceutického průmyslu**: *„Inovativní léčba umožňuje pacientům žít plnohodnotný život bez nepříjemných omezení. Právě to je hlavní smysl moderní medicíny – nejen prodlužovat život, ale především zvyšovat jeho kvalitu. Pro stát má taková léčba dvojitý přínos: pacienti nemusí pobírat např. invalidní důchody a zároveň zůstávají ekonomicky aktivní.“*

Střevní záněty sice zůstávají celoživotním onemocněním, díky inovativní léčbě se ale vyhlídky pacientů v posledních letech zásadně změnily. Jejich kvalita života roste – a s ní i důvěra ve zdravotní

systém, který jim dává šanci žít naplno.

Co jsou idiopatické střevní záněty (IBD)?

Idiopatické střevní záněty, mezi které patří Crohnova choroba a ulcerózní kolitida, jsou chronická zánětlivá onemocnění trávicího traktu. Jejich přesná příčina zatím není známá. Odborníci předpokládají, že na vzniku se podílí genetické predispozice, vliv okolního prostředí a stav střevní mikrobioty. Obě nemoci se vyskytují zejména v ekonomicky vyspělých zemích s převládajícím „západním“ stylem života.

Nejčastěji se nemoc poprvé objeví mezi 20. a 30. rokem života, ale postihnout může i malé děti nebo seniory. Typické je střídání období klidu s obdobími vzplanutí, která mohou být různě dlouhá a intenzivní. Diagnostika vyžaduje kombinaci klinických vyšetření, laboratorních testů i zobrazovacích metod.

IBD zatím nelze zcela vyléčit, ale díky moderní terapii je možné nemoc dobře zvládat. V některých případech je nutný chirurgický zákrok, ale u většiny pacientů dokáže léčba výrazně zlepšit kvalitu života.

Crohnova choroba (CD)

Crohnova choroba může zasáhnout jakoukoliv část trávicího traktu, nejčastěji oblast mezi tenkým a tlustým střeem. Zánět postihuje celou stěnu střeva a má progresivní průběh - může způsobit komplikace jako píštěle, abscesy, zúžení nebo neprůchodnost střeva. Typické příznaky zahrnují bolesti břicha, průjemy, hubnutí a zvýšenou teplotu. Onemocnění může mít i mimostřevní projevy - například postižení kloubů, očí nebo kůže.

Ulcerózní kolitida (UC)

Ulcerózní kolitida postihuje výhradně tlusté střevo, a to od konečníku směrem vzhůru. Rozsah postižení může být různý - od několika centimetrů až po celé střevo. Onemocnění se projevuje především krvácením při stolici, bolestivým nucením na stolicí a častými krvavými průjmy. I v tomto případě mohou být přítomny mimostřevní obtíže, jako jsou bolesti kloubů, kožní nebo oční problémy.

Inovace pro život II

Inovativní léčba má sílu změnit lidské životy - a nejen to. Pomáhá také celé společnosti tím, že přináší úspory veřejným rozpočtům a zvyšuje kvalitu života pacientů. Právě to ukazuje náš projekt Inovace pro život, který realizujeme ve spolupráci s Ústavem zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS). Společně přetváříme zdravotnická data do širšího zdravotně-sociálního kontextu a ukazujeme, jak zásadní dopad mají moderní terapie nejen na zdraví, ale i na ekonomiku. Projekt jsme spustili v roce 2019 analýzou devíti terapeutických oblastí - a výsledky byly jasné: inovativní léčiva nejsou náklady, ale investice, která se státu dlouhodobě vyplácí. Na úvodní studii jsme navázali další fází, projektem Inovace pro život II, ve které se zaměřujeme na efektivitu centrové léčby u konkrétních onemocnění. Výsledky průběžně zveřejňujeme a věříme, že přispějí k lepšímu pochopení inovací pro pacienty i zdravotnický systém.

AIFP

Asociace inovativního farmaceutického průmyslu (AIFP) sdružuje 35 společností, které dokážou vyvinout a uvést na trh nové, účinnější a bezpečnější léky. AIFP je členem Evropské federace farmaceutických společností a asociací (EFPIA) a intenzivně spolupracuje s Mezinárodní federací farmaceutického průmyslu a asociací (IFPMA) a Americkou asociací inovativních farmaceutických

firem (PhRMA). Více informací na www.aifp.cz.

<https://www.ceskenoviny.cz/tiskove/zpravy/nemoc-dvacatniku-investice-do-moderni-lechy-tisicu-pacientu-se-strevnimi-zanety-se-statu-vyplaci/2673829>